

АНАЛИЗ НА РАЗПОРЕДБИТЕ НА ОБРАТНО ДЕЙСТВИЕ НА §2 И 3 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ ОТ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
НАРЕДБА № 6 ОТ 1998 Г. ЗА КРЕДИТИРАНЕ НА БАНКИ В ЛЕВОВЕ СРЕЩУ
ОБЕЗПЕЧЕНИЕ

В Държавен вестник бр. 55 от 04.07.2014 са приети изменения и допълнения в наредба № 6 от 19.02.1998 за кредитиране на банки в левове срещу обезпечения. С разпоредбата на §2 от преходните и заключителните разпоредби на наредбата за изменение и допълнение на наредба № 6 е предвидено, че за периода 01.07.2014 до 30.11.2014, изискването на чл. 4, ал. 2 за дял на банката от 8 и повече процента от обема на междубанковите разплащания не се прилага. В §2 от ПЗР от измененията и допълненията на наредба 6 е записано, че същата влиза в сила от 01.07.2014.

Съобразно чл. 2 от наредба № 6 за кредитиране на банки в левове срещу обезпечения за предоставяне кредит, БНБ може да предостави кредит на банки при следните кумулативното /заедно/ изброените условия:

1. възникване на ликвиден риск, засягащ стабилността на банковата система, установен по реда на глава втора от наредбата;
2. банката да е платежоспособна, изпитваща неотложна потребност от ликвидност, която не може да бъде осигурена от други източници;
3. само срещу залог на ликвидни активи, видът и размерът на които се определят в наредбата;
4. срокът за погасяване на кредита не може да надхвърля три месеца.

Условията за възникване на ликвиден риск са посочени в глава втора, чл. 4, ал. 1 и ал. 2.

Съобразно чл. 4, ал. 2 от наредба № 6 ликвиден риск настъпва при кумулативното изпълнение на две условия:

1. когато отделна банка е допуснала или установи, че ще допусне забавяне на изпълнението на наредените при нея платежни документи за повече от 3 дни;
2. ако банката има дял от 8 и повече процента от обема на междубанковите разплащания през всеки от последните пет работни дни, преди да депозира искане за кредит в БНБ. Липсата, на което и да е от условията по чл. 4, ал. 2 от наредба № 6 означава, че не е налице ликвиден риск.

С изменението на чл. 4, ал. 2 от наредба № 6 / § 2 от преходните и заключителните разпоредби на измененията и допълненията на наредба № 6, обнародвано в ДВ бр. 55 от 04.07.2014/ е предвидено ретроактивно /обратно/ действие на материално-правна норма на нормативен акт. В чл. 14, ал. 2 от закона за нормативните актове обратна сила на нормативен акт се допуска само по изключение. В ал. 2 на чл. 14 от същия закон обратна сила на нормативен акт, издаден въз основа на друг нормативен акт, може да се даде, ако такава сила

има актът въз основа на който той е издаден¹. Видно от §2 от наредба № 6, същата се издава на основание чл. 33 от закона за Българска народна банка. В последния закон не е предвидена обратна сила на разпоредбата на чл. 33. Следователно предвидената обратна сила на § 2 и § 3 от наредбата за изменение на наредба № 6 е незаконосъобразна. Незаконосъобразността на § 3 от наредба за изменение и допълнение на наредба № 6, поставя въпросът за незаконосъобразност на действието на останалите ѝ разпоредби. В чл.11, ал. 3 от закона за нормативните актове /ЗНА/ е записано, че последните се отменят, изменят или допълват с изрична разпоредба на новия, изменящия или допълващия акт. ЗНА не предвижда спиране на действието на правна норма за определен период от време.

От друга страна съгласно чл. 26, ал. 1 от закона за нормативните актове изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на обоснованост, стабилност, откритост и съгласуваност. В ал. 2 от същия закон е предвидено, че преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, съответно доклада, като на заинтересованите лица се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по проекта. Видно от §3 от измененията и допълненията на наредба № 6, решението на управителния съвет на БНБ № 31 е от 30.06.2014 г. Доколкото липсва информация за мотивите за приемане на измененията и допълненията в наредба № 6 и дали е спазен 14 дневния срок по чл. 26, ал. 2 от закона за нормативните актове, възниква въпросът за законосъобразността на измененията и допълненията в цялата наредба № 6.

06.07.2014

автор –адвокат Любомир Владикин от САК

¹ Решение № 15898 от 01.12.2011 г. по адм. д. № 625/2011 на Върховния административен съд., При елементарно съпоставяне на датите на обнародване на постановлението и датата на влизане в сила на конкретната негова норма е видно, че на последната е придадена обратна сила. Разпоредбата на [чл. 14, ал. 2](#) от [Закона за нормативните актове /ЗНА/](#) предвижда, че обратна сила на нормативен акт, издаден въз основа на друг нормативен акт, може да се даде само ако такава сила има актът, въз основа на който той е издаден”